

ҚОНУНИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДАР БОРАИ ВАЪЪИ ҲУҚУҚИИ ШАҲРВАНДОНИ ХОРИҶӢ ВА ШАХСОНИ БЕШАҲРВАНД
ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
(Қонуни ҚТ аз 17.05.2018 с., № 1525)

Қонуни мазкур ваъъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд, тартиби будубош, инчунин ҳуқуқу уҳдадорихои онхоро дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **шаҳрванди хориҷӣ** – шахсе, ки шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистонро надошта, шаҳрванди давлати хориҷӣ мебошад;
- **шахси бешаҳрванд** – шахсе, ки тибқи қонунгузорию ягон давлат шаҳрванди он ҳисобида намешавад;
- **паноҳгоҳи сиёсӣ** – ба шаҳрванди хориҷӣ ва шахси бешаҳрванд додани имконияти паноҳ бурдан дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз таъқиби сиёсӣ дар ҳудуди давлати шаҳрвандии худ ё давлати дигар, дар ҳолати мавҷуд будани хавфи воқеии чунин таъқиб, ки боиси вайронкунии ҳуқуқи инсон мегардад;
- **гузаштани транзитӣ** – тавассути ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба давлати дигар гузаштани шаҳрванди хориҷӣ ва шахси бешаҳрванд;
- **бо роҳи маъмурӣ берун кардан** – аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон берун кардани шаҳрванди хориҷӣ ва шахси бешаҳрванд ҳамчун ҷазои маъмурӣ;
- **манъи воридшавӣ** – намуди маҳдудияти воридшавии шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- **муассисаи маҳсус** – муассисаи маҳсуси мақоми ваколатдори давлатӣ, ки барои нигоҳдории муваққатии шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванди аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо роҳи маъмурӣ беруншаванда пешбинӣ гардидааст.

Моддаи 2. Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ваъъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ваъъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон иборат мебошад.

Моддаи 3. Ваъъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳуқуқу озодиҳои муқарраргардида истифода мекунанд ва баробари шаҳрвандони Тоҷикистон вазифа ва масъулият доранд, ба истиснои ҳолатҳои, ки қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст.
2. Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон новобаста аз миллат, наҷод, чинс, забон, этнокодидинӣ, мавқеи сиёсӣ, ваъъи иҷтимоӣ, таҳсил ва молу мулкдар назди қонун баробаранд.
3. Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба шаҳрвандони давлатҳои, ки дар онҳо ҳуқуқу озодиҳои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳдуд карда мешаванд, маҳдудиятҳои мувофиқ муқаррар мекунад.
4. Аз тарафи шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодаи шудани ҳуқуқу озодиҳо набояд ба манфиатҳои давлат, ҳуқуқу манфиатҳои қонунии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахсони дигар зарар расонад.

Моддаи 4. Уҳдадорию шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд оид ба риояи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон

Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон уҳдадоранд, ки Конститутсия ва қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистонро эътиром ва риоя кунанд, расму анъанани халқҳои сокини ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистонро ғиромӣ доранд.

Моддаи 5. Будубоши доимӣ ва муваққатии шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Истиқоматкунандагони доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон он шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванде эътироф мешаванд, ки дорои гувоҳномаи истиқомати аз ҷониби мақомоти қорҳои дохилӣ додашуда мебошанд.
2. Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд уҳдадоранд, ки дар муддати 10 рӯзи қорӣ аз санаи ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид шуданашон бо тартиби муқарраргардида аз қайд гузашта, баъд аз ба охир расидани

муҳлати истиқоматашон Ҷумҳурии Тоҷикистонро тарк намоянд, агар тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шартномаҳои байналмилалии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нагардида бошад. Қоидаҳои бақайдгирии шиносномаҳои шахрвандони хориҷӣ ва намунаи варақаи бақайдгириро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд (**ҚҶТ аз 17.05.2018 с., № 1525**).

3. Шахрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби бераводид будубоши муваққатӣ доранд, ба муҳлати на зиёда аз муҳлатҳои муқаррарнамудаи шартномаҳои байналмилалии Тоҷикистон ба қайд гирифта мешаванд. Дар ҳолати набудани чунин шартномаҳои байналмилалии Тоҷикистон, агар муҳлати будубоши бераводид дарҷ нашуда бошад, бақайдгирӣ ба муҳлати дар аризаи шахрванди хориҷӣ ё дархости ташкилоти қабулқунандаи шахрванди хориҷӣ нишондодашуда, вале на зиёда аз 1 сол амалӣ карда мешавад.

4. Шахрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон будубоши муваққатӣ доранд, уҳдадоранд бо тартиби муқарраргардида то ба итмом расидани муҳлати будубош муҳлати раводид ва бақайдгириро тамдид намоянд.

5. Шахрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон будубоши муваққатӣ дошта, шахрванди давлатҳое мебошанд, ки бо Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби рафту омади бераводид доранд, уҳдадоранд бо тартиби муқарраргардида муҳлати амали бақайдгириро ба муҳлати зарурӣ, вале на зиёда аз 1 сол тамдид намоянд.

Моддаи 6. Паноҳгоҳи сиёсӣ

1. Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шахрвандони хориҷӣ ва шахсони бешахрванде, ки гирифтори вайронкунии ҳуқуқи инсон гаштаанд, метавонад паноҳгоҳи сиёсӣ диҳад.

2. Тартиби додани паноҳгоҳи сиёсиро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

БОБИ 2.

ҲУҚУҚ, ОЗОДИ ВА УҲДАДОРИҲОИ АСОСИИ ШАХРВАНДОНИ ХОРИҶӢ ВА ШАХСОНИ БЕШАХРВАНД ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Моддаи 7. Ҳуқуқ ба фаъолияти меҳнатӣ

1. Фаъолияти меҳнатии шахрвандони хориҷӣ ва шахсони бешахрванд тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон танзим карда мешавад.

2. Шахрвандони хориҷӣ ва шахсони бешахрванде, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон барои истиқомати муваққатӣ омадаанд, ба фаъолияти муайяни меҳнатӣ ба шарте машғул шуда метавонанд, ки он бо мақсадҳои ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид шуданашон мувофиқ бошад.

3. Шахрвандони хориҷӣ ва шахсони бешахрванд бо шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муносибатҳои меҳнатӣ ҳуқуқи уҳдадориҳои баробар доранд.

4. Шахрвандони хориҷӣ ва шахсони бешахрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти меҳнатиро дар асоси иҷозате, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дода мешавад, амалӣ карда метавонанд.

5. Қоидаҳои додани иҷозати кор ба шахрвандони хориҷӣ ва шахсони бешахрванде, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти меҳнатиро амалӣ менамоянд ва намунаи ҳуҷҷати иҷозати он аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

Моддаи 8. Ҳуқуқ ба истироҳат

Шахрвандони хориҷӣ ва шахсони бешахрванд, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, дар асосҳои умумӣ ҳуқуқ ба истироҳат доранд.

Моддаи 9. Ҳуқуқ ба ҳифзи саломатӣ

1. Шахрвандони хориҷӣ ва шахсони бешахрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳифзи саломатӣ ҳуқуқ доранд.

2. Тартиби расондани кумаки тиббиро ба шахрвандони хориҷӣ ва шахсони бешахрванде, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон барои истиқомати муваққатӣ омадаанд, қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

3. Шахрвандони хориҷӣ ва шахсони бешахрванд бо тартиб ва шартҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаёт ва саломатии худро суғурта менамоянд.

Моддаи 10. Ҳуқуқ ба ҳифзи иҷтимоӣ

1. Шахрвандони хориҷӣ ва шахсони бешахрванде, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқомати доимӣ мекунанд, барои гирифтани кумақпулиҳо, нафақа ва намудҳои дигари таъминоти иҷтимоӣ мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалии эътирофнамудаи Тоҷикистон ҳуқуқ доранд.

2. Шахрвандони хориҷӣ ва шахсони бешахрванде, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон барои истиқомати муваққатӣ омадаанд, барои гирифтани кумақпулиҳо ва намудҳои дигари таъминоти иҷтимоӣ дар асос ва бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ доранд.

3. Агар барои таъин кардани нафақаи шахрванди хориҷӣ ва шахси бешахрванд собиқаи кории муайян талаб карда шавад, дар асос ва тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ин собиқа метавонад муҳлати фаъолияти меҳнатии анҷомдодаи ӯ дар хориҷа дохил карда шавад.

Моддаи 11. Ҳуқуқ ба манзил

1. Шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба манзил барои ба истифодаи муваққатӣ гирифтани манзили истиқоматӣ ҳуқуқ доранд.

2. Шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд ҳуқуқи ҳамчун моликият ба даст овардани биноҳои хонаҳои истиқоматӣ, инчунин дигар биноҳои, ки ба фонди манзил дохил шудаанд (ба истиснои ба даст овардани мерос аз ҷониби ворисони қонунӣ), надоранд, агар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошанд.

3. Қоидаҳои пешниҳод намудани молу мулки ғайриманқул бо мақсади ҷойгир кардани намояндаҳои дипломатӣ, намояндаҳои созмонҳои байналмилалӣ ба онҳо баробарқардашуда ва муассисаҳои консулии давлатҳои хоричӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешаванд.

Моддаи 12. Ҳуқуқҳои молумулкӣ ва шахсии ғайримолумулкӣ

Шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд молу мулки хусусӣ дошта бошанд, молу мулкро ба мерос монанд ё гиранд, ҳуқуқи муаллифии асарҳои илмӣ, адабиёт ва санъат, ихтироот, намунаҳои саноатӣ, инчунин дорои ҳуқуқҳои дигари молумулкиро ғайримолумулкӣ бошанд, агар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошад.

Моддаи 13. Ҳуқуқ ба таҳсил

Шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқомат доранд, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ ба таҳсил доранд.

Моддаи 14. Ҳуқуқ ба истифодаи дастовардҳои фарҳангӣ

1. Шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои истифодаи дастовардҳои фарҳангӣ ҳуқуқ доранд.

2. Шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон уҳдадоранд, ки нисбат ба ёдгориҳои таърихӣ фарҳангӣ ва арзишҳои дигари Ҷумҳурии Тоҷикистон эҳтиёткорона муносибат намоянд.

Моддаи 15. Иштирок дар иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ

Шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқомати доимӣ доранд, ҳуқуқ доранд ба иттиҳодҳои касаба, ҷамъиятҳои илмӣ, фарҳангӣ, варзишӣ ва иттиҳодияҳои дигари ҷамъиятӣ, ғайр аз ҳизбҳои сиёсӣ, дохил шаванд, агар ин хилофи ҳуҷҷатҳои таъсисии иттиҳодияҳои мазкур ва қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон набошад.

Моддаи 16. Озодии вичдон

1. Ба шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд дар баробари шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон озодии вичдон қарор дода мешавад.

2. Барангехтани хусумат ва бадбинӣ вобаста ба дину мазҳаб манъ аст.

Моддаи 17. Муносибатҳои оилавӣ

1. Шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд бо шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахрвандони давлатҳои дигар мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шартномаҳои байналмилалӣ Тоҷикистон ақди никоҳ банданд ва онро бекор кунанд.

2. Шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баробари шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муносибатҳои оилавӣ аз ҳуқуқҳои баробар истифода мебаранд ва дорои уҳдадорӣҳои баробар мебошанд, агар дар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад.

Моддаи 18. Дахлнопазирии шахс ва манзил

Мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон барои шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд дахлнопазирии шахс ва манзил қарор дода мешаванд, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 19. Дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз як ҷо ба ҷои дигар рафтани ва ҷои истиқомат интихоб намудани шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд

Шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд метавонанд дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи тартиби будубоши шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намулдааст, аз як ҷо ба ҷои дигар раванд ва ҷои истиқомати худро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон интихоб намоянд.

Моддаи 20. Андоз, боч ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ

Шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон андоз, боч ва дигар пардохтҳои ҳатмиро месупоранд, агар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошанд.

Моддаи 21. Ҳифзи ҳуқуқи шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд

1. Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳифзи ҳуқуқҳояшон метавонанд ба суд ва дигар мақомоти давлатӣ муроҷиат намоянд.
2. Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар суд баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳуқуқҳои мурофиавӣ истифода мебаранд.

Моддаи 22. Муносибат ба хизмати давлатӣ ва ҳуқуқи интиҳоботӣ

Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон наметавонанд ба мақомоти қонунгузор, иҷроия ва судӣ интиҳоб ва ё таъин шаванд, инчунин дар интиҳобот ва раъйпурсӣ иштирок намоянд.

Моддаи 23. Муносибат ба хизмати ҳарбӣ

Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд барои хизмати ҳарбӣ дар сафи Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар сохторҳои ҳарбӣ уҳдадор намебошанд.

БОБИ 3.

БА ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ВОРИД ШУДАН ВА АЗ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН БАРОМАДАНИ ШАҲРВАНДОНИ ХОРИҶӢ ВА ШАХСОНИ БЕШАҲРВАНД

Моддаи 24. Ворид шудан ба Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд бо шиносномаҳои хориҷӣ ё ҳуҷҷатҳои дигари ивазкунандаи онҳо, дар сурати мавҷуд будани раводиди амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, метавонанд ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид шаванд, агар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шартномаҳои байналмилалӣ Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошанд.

2. Раводиди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби муассисаҳои консулии Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти қорҳои хориҷӣ ва намояндагҳои он дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад.

3. Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад нисбат ба давлатҳои алоҳида дар асоси принсипи мутақобила низоми бераводидро қорӣ намояд.

4. Қарор дар бораи яктарафа қорӣ намудани низоми бераводид бо кишварҳои хориҷӣ дар асоси пешниҳоди мақомоти қорҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда мешавад.

5. Ба шаҳрванди хориҷӣ ё шахси бешаҳрванд дар ҳолатҳои зерин барои ворид шудан ба Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода намешавад:

- ҷиҳати таъмини амнияти миллий, ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ ё саломати аҳоли;
- агар ӯ бар зидди соҳибхитӣрии Ҷумҳурии Тоҷикистон баромад карда, барои ҳалалдор гардидани ягонагӣ ва тамомияти арзии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъват намояд ё намуда бошад;
- агар ҷунин маҳдудкунӣ барои ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахсони дигар зарур бошад;
- агар маълумот дар бораи иштироки ӯ дар амалҳои террористӣ ва экстремистӣ мавҷуд бошад;
- агар аз ҷониби ӯ ҳолатҳои риоя нагардидани қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ошкор шуда бошанд;
- агар дар вақти пешниҳод кардани дархост ҷиҳати ворид шудан дар бораи худ маълумоти бардурӯғ дода ё ҳуҷҷатҳои заруриро пешниҳод накарда бошад;
- агар дар кофтукови мақомоти дахлдори давлатҳои дигаре қарор дошта бошад, ки Тоҷикистон бо онҳо шартнома дар бораи истирод бастааст;
- дар ҳолатҳои дигаре, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кардааст.

6. Ба шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд, ки аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо роҳи маъмури берун карда шудаанд, ворид шудан ба Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муддати панҷ сол аз рӯзи қабули қарори дахлдор манъ аст.

7. Дар сурати ду ва ё зиёда маротиба аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо роҳи маъмури берун карда шудани шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд, ворид шудани онҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муддати даҳ сол аз рӯзи қабули қарори дахлдор манъ аст.

Моддаи 25. Баромадан аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо шиносномаҳои хориҷӣ ё ҳуҷҷатҳои дигари ивазкунандаи онҳо, дар сурати мавҷуд будани раводиди амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи баромадан доранд, агар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шартномаҳои байналмилалӣ Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошанд.

2. Дар сурати аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон баромадани шахсони бешаҳрванд, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқомати доимӣ доранд, ҳуҷҷати ивазкунандаи шиносномаи хориҷӣ шаҳодатномаи шахси бешаҳрванд мебошад, ки аз ҷониби мақомоти қорҳои дохилӣ дода мешавад.

3. Ба шаҳрванди хориҷӣ ё шахси бешаҳрванд дар ҳолатҳои зерин барои баромадан аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода намешавад, агар:

- барои ба ҷавобгариӣ ҷиноятӣ ё маъмури қашидани ӯ асос бошад;

- ӯ барои содир намудани ҷинойт маҳкум шуда бошад, то адои ҷазо ӯ озодшавӣ аз ҷазо;
- баромадани ӯ хилофи манфиатҳои таъмини амнияти миллии бошад, то қатъ гардидани амали ҳолатҳое, ки ба баромадан монеъ мешаванд;
- дар назди Ҷумҳурии Тоҷикистон, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии он уҳдадорӣ молиявӣ ва молумулкӣ дошта бошад, то иҷрои чунин уҳдадорӣҳо;
- ҳолатҳои дигари муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон вучуд дошта бошанд, ки ба баромадани ӯ монеъ мешаванд.

Моддаи 26. Гузаштани транзитӣ

Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд, ки раводиди транзитии Ҷумҳурии Тоҷикистонро доранд, метавонанд аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тариқи транзитӣ гузаранд, қоидаҳои гузаштани транзитиро дар нуктаи сарҳади Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи хати ҳаракати муқарраршуда риоя кунанд ва дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба муҳлати дар раводиди транзитӣ нишондодашуда таваққуф намоянд, агар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шартномаҳои байналмилалӣ Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошанд.

Моддаи 27. Муқаррар намудани қоидаҳои ворид шудан ба Ҷумҳурии Тоҷикистон, будубош, баромадан аз Ҷумҳурии Тоҷикистон, гузаштани транзитӣ тавассути ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон

Қоидаҳои ворид шудан ба Ҷумҳурии Тоҷикистон, будубош, баромадани шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд аз Ҷумҳурии Тоҷикистон ва гузаштани транзитии онҳо тавассути ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 28. Назорати будубоши шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Назорати будубош ва ҳаракати транзитии шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби мақомоти қорҳои дохилӣ ва мақомоти дигари ваколатдор тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

БОБИ 4.

МАСЪУЛИЯТИ ШАҲРВАНДОНИ ХОРИҶӢ ВА ШАХСОНИ БЕШАҲРВАНД БАРОИ РИОЯ НАКАРДАНИ ҚОИДАҲОИ БУДУБОШ ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН, КАМ КАРДАНИ МУҲЛАТИ БУДУБОШ ВА БО РОҶИ МАЪМУРӢ БЕРУН КАРДАНИ ОНҲО

Моддаи 29. Ҷавобгарӣ барои амалҳои зиддиҳуқуқӣ

Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон амалҳои зиддиҳуқуқӣ содир кардаанд, тибқи асосҳои умумӣ ба ҷавобгарӣ қашда мешаванд, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шартномаҳои байналмилалӣ Тоҷикистон.

Моддаи 30. Масъулият барои риоя накардани қоидаҳои будубош дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд уҳдадоранд, ки қоидаҳои будубошро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон риоя кунанд, аз ҷумла бе ҳуҷҷати ҳуқуқи истиқомат ӯ бо ҳуҷҷатҳои қалбақӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқомат накунанд, тартиби муқарраршудаи бақайдгирӣ ӯ сабти маҳалли истиқомат, ӯ аз як ҷо ба ҷои дигар рафта ва интиқоли ҷои истиқоматро риоя кунанд, баъди анҷоми муҳлати таъиншудаи будубоши худ аз баромада рафта сарқашӣ накунанд, инчунин қоидаҳои гузаштани транзитӣ тавассути ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистонро риоя кунанд.

Моддаи 31. Кам кардани муҳлати будубош дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Муҳлати муайяни будубоши шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд, ки талаботи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро риоя намекунанд, кам карда мешавад.

2. Муҳлати будубоши шаҳрванди хориҷӣ ва шахси бешаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳолатҳое низ кам карда мешавад, ки асос барои будубоши минбаъдаи ӯ аз байн рафта бошад. Дар чунин ҳолат шаҳрванди хориҷӣ ва шахси бешаҳрванд уҳдадор аст дар муҳлати муайяннамудаи мақомоти ваколатдор, вале на дертар аз даҳ рӯзи тақвимӣ ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистонро тарқ намояд. Қарор дар бораи кам кардани муҳлати будубоши шаҳрванди хориҷӣ ва шахси бешаҳрванд аз тарафи мақомоти қорҳои дохилӣ, қорҳои хориҷӣ ва амнияти миллии қабул карда мешавад.

Моддаи 32. Бо роҳи маъмури аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон берун кардани шаҳрванди хориҷӣ ва шахси бешаҳрванд

1. Шаҳрванди хориҷӣ ва шахси бешаҳрванд барои риоя накардани қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба будубош, ворид ва баромадан аз Ҷумҳурии Тоҷикистон, гузаштани транзитӣ тавассути ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳолатҳои дигар бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси санади судӣ бо роҳи маъмури аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон берун карда мешавад.

2. Қарор дар бораи бо роҳи маъмури аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон берун кардани шаҳрванди хориҷӣ ва шахси бешаҳрванд ба мақомоте, ки парвандаро оғоз намудааст, мақомоти корҳои дохилӣ, корҳои хориҷӣ ва амнияти миллӣ фиристода мешавад.

3. Бо роҳи маъмури берун кардани шаҳрванди хориҷӣ ва шахси бешаҳрванд аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби ҳуди шаҳрванди хориҷӣ ва шахси бешаҳрванд ё аз ҳисоби шахси даъваткунанда ва ё аз ҳисоби шахсони сеюм амалӣ карда мешавад.

4. Мақомоти дахлдор қарорро дар бораи бо роҳи маъмури берун кардани шаҳрванди хориҷӣ ва шахси бешаҳрванд иҷро намуда, аз натиҷааш ба суде, ки қарорро қабул намудааст, хабар медиҳанд.

5. Мақоми давлатие, ки қарорро дар бораи берун кардани шаҳрванди хориҷӣ ва шахси бешаҳрванд аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро менамояд, намояндагии дипломатӣ ва муассисаҳои консулии давлати хориҷиро, ки шахси берункардашаванда шаҳрванди он мебошад ва ё дар ҳудуди он истиқомат мекунад, ба воситаи мақомоти корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон оғох месозад.

6. Шаҳрванди хориҷӣ ва шахси бешаҳрванд, ки нисбати ӯ қарор дар бораи бо роҳи маъмури берун кардан аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул гардидааст, метавонад то иҷрои қарори мазкур бо қарори суд дар муассисаи махсус ҷудокардашудаи мақомоти корҳои дохилӣ ва мақомоти амнияти миллӣ нигоҳ дошта шавад ё ба қафилии шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон супорида шавад.

БОБИ 5. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 33. Имтиёзҳо ва масунияти роҳбарон ва кормандони намояндагиҳои давлатҳои хориҷӣ ва шахсони дигар

Имтиёзҳо ва масунияти роҳбарон ва кормандони намояндагиҳои дипломатӣ, консулгарӣ ва шаҳрвандони хориҷии ба онҳо баробаркардашуда бо қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 34. Танзими будубоши кормандони намояндагиҳои хориҷӣ

Будубоши кормандони намояндагиҳои дипломатӣ ва муассисаҳои консулии давлатҳои хориҷӣ, инчунин аъзои оилаҳои онҳо бо қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон танзим карда мешавад.

Моддаи 35. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 36. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон

«Дар бораи вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 феввали соли 1996 «Дар бораи вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 1996, №3, мод. 55; с. 1997, №9, мод. 117, фасли XXIII; с. 1998, №10, мод. 119, фасли XII; с. 2001, №7, мод. 475; с. 2003, №8, мод. 452; с. 2009, №3, мод. 93, №12, мод. 817; с. 2011, №12, мод. 834; с. 2012, №7, мод. 713; с. 2014, №3, мод. 146) аз эътибор соқит дониста шавад.

Моддаи 37. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Эмомалӣ Раҳмон

**ш. Душанбе,
2 январи соли 2018
№ 1471**